

Józef Łasak

Andrzej Buś (1943-2003) : ostatni powsinoga kultury beskidzkiej

Wadoviana : przegląd historyczno-kulturalny 8, 113-114

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ANDRZEJ BUŚ (1943-2003) OSTATNI POWSINOGA KULTURY BESKIDZKIEJ

Andrzej Buś, wielki znawca historii regionu wadowickiego, działacz kultury, dziennikarz, publicysta urodził się 21 września 1943 roku w Krakowie w rodzinie inteligenckiej. Jego ojciec był pracownikiem naukowo-dydaktycznym Politechniki Lwowskiej (zginął w czasie działań wojennych). Matka była nauczycielką i pełniła funkcję dyrektora szkoły zawodowej. Szkołę podstawową ukończył w Makowie Podhalańskim, a szkołę średnią – liceum ogólnokształcące - w Suchej Beskidzkiej (absolwent z 1961 roku). Po śmierci matki wychowywali go dziadkowie Smidowiczowie, emerytowani nauczyciele. Następnie rozpoczął studia na wydziale biologii Studium Nauczycielskiego w Krakowie, lecz wobec trudnych warunków rodzinnych i bytowych musiał je przerwać. Podjął pracę zarobkową, najpierw jako instruktor higieny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej, a w 1967 roku został zatrudniony w Gromadzkiej Bibliotece Publicznej w Budzowie. Wówczas to ukończył pomaturalne studium bibliotekarskie. Jednocześnie organizował działalność kulturalno-oświatową tamtejszego Klubu Młodego Rolnika. W 1972 roku przeniósł się wraz z rodziną do Kluczborka, gdzie pracował jako technolog do spraw bhp w Zakładzie Przemysłu Drzewnego. Powierzono mu tam również prowadzenie zakładowej działalności socjalnej. W 1976 roku zamieszkał na ziemi wadowickiej - w Witanowicach. Najpierw prowadził bibliotekę techniczną w zakładowej komórce informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej w Fabryce Wtryskarek w Wadowicach. Od 1 września 1976 roku został zatrudniony w Urzędzie Gminy w Tomicach, sprawując tam kolejno funkcję kierownika, dyrektora oraz instruktora Gminnego Ośrodka Kultury. Z pracą tą związany był do samego końca. Zmarł 2 września 2003 roku. Pochowany został na Cmentarzu Parafialnym w Witanowicach (4 września 2003 r).

Andrzej Buś
Fot. Z. Kraus

Za swoją pracę odznaczony Medalem 40-lecia PRL (1985 r.), odznaką Zasłużony Działacz Kultury (1984 r.) i odznaką Zasłużony dla Województwa Bielskiego (1989 r.). Jako organizator życia kulturalnego gminy zorganizował dziesiątki imprez kulturalnych, wystaw i spotkań. Interesował się historią regionu, etnografią, przyrodą, literaturą i poezją. Był założycielem, autorem tekstów i wykonawcą amatorskiego kabaretu „Osesek”, który działał w Brzeźnicy. Zasiadał w zarządzie Fundacji „Czartak”, prowadzącej muzeum Emila Zegadłowicza w Gorzeniu Górnym. Jednocześnie przez szereg lat był członkiem zarządu Towarzystwa Miłośników Ziemi Wadowickiej.

Był redaktorem naczelnym pisma „Między Wisłą a Skawą”, a także autorem licznych tekstów w regionalnych pismach: „Nadskawie”, „Nad Skawą”, „Życie Zatora”, „Ziemia Suska”, „Kronika”, „Gazeta Prowincjonalna”, „Kalendarz Beskidzki”. Dorobek jego publikacji obejmuje kilkanaście pozycji do których zaliczamy m.in.:

„*Legendy Nadskawia*” – część I, Tomice 1995 r.

„*Legendy Nadskawia*” – część II, Tomice 1997 r.

„*Krótki zarys dziejów Witanowic i parafii Witanowice*” – Tomice 1995 r.

„*Z dziejów szkolnictwa nad Skawą. 400 lat szkół w Radoczy i Woźnikach*” – Tomice 1997 r.

„*Z dziejów ochotniczych straży pożarnych w gminie Tomice*” – Tomice 2002 r.

„*Nadskawie w walce z wrogą przemocą 1939-1954*” (broшуra) – Wadowice-Tomice 1994 r.

„*Informator Turystyczny*” – dodatek do pisma „Nad Skawą”, lipiec 3/93

„*Dzieje i kultura wsi Nadskawia*” (broшуra) – Tomice 1995 r.

„*45 lat LZS Orzeł. Radocza 1948-1993*” (współautor broшуry) – Radocza 1993 r.

Andrzej Buś pisał także wiersze. W konkursie zorganizowanym w 2003 r. przez fundację Czartak i krakowskie Stowarzyszenie Artystyczno – Literackie otrzymał wyróżnienie. Na łamach okolicznościowego wydawnictwa zamieszczono jego wiersz pt.: „Skawo...!”

*Hen, od Babiej Góry prowadzisz swe wody,
Niosąc, co beskidzkie dały Ci krynice,
W twój nurt spoglądają liczne sioła, grody:
Maków, Sucha i papieżem sławne Wadowice
(...)*

(z tomu „Ogród Zegadłowicza” – dodatek do „Okolicy Czartaka”. Kraków 2003’)